

Vitenskapskomiteen for mattrygghet
Postboks 4404 Nydalen
0403 OSLO

Trondheim, 18.01.2016

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/403

Saksbehandler:
Esten Ødegaard

Vurdering av risiko for uheldige følger for biologisk mangfold ved innførsel og hold av landlevende edderkoppdyr og insekter

Bakgrunn

Det innføres i dag mange ulike arter virvelløse dyr til privat hold som hobby-/selskapsdyr og til andre formål. Forskrift om fremmede organismer under naturmangfoldloven, som trådte i kraft 1. januar 2016, stiller krav om tillatelse ved innførsel av virvelløse dyr. Det er imidlertid unntak fra dette kravet for organismer som er oppført i vedlegg II til forskriften (se vedlegg 1 til dette bestillingsbrevet).

Som grunnlag for søknadsbehandling, og eventuell endring av hvordan artene i framtiden bør reguleres under forskrift om fremmede organismer, har Miljødirektoratet behov for en vitenskapelig vurdering av risikoen for uheldige følger for biologisk mangfold ved innførsel av en rekke edderkoppdyr og insekter som ikke er oppført i vedlegg II til forskriften, men som det er aktuelt å holde i terrarier.

Oppdrag

- 1) Miljødirektoratet ber Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) om å foreta en vurdering av risiko for uheldige følger for biologisk mangfold i Norge ved innførsel av følgende edderkoppdyr til hold i terrarier:
 - Taranteller: artene innen slekten *Brachypelma* (om lag 20 arter) samt *Aphonopelma albiceps* og *Aphonopelma pallidum*
 - Skorpioner: artene innen slektene *Pandinus* og *Heterometrus*
- 2) Videre ønsker Miljødirektoratet en vurdering av risiko uheldige følger for biologisk mangfold i Norge ved eventuelle fremtidige unntak fra søknadskravet ved innførsel for alle arter innen følgende taxa:
 - Therapodidae - taranteller -arter som ikke omfattes av punkt 1 eller er inkludert i vedlegg 1 til dette bestillingsbrevet.
 - Phasmatidae - pinnedyr

- Mantodea -knelere

Gruppene pinnedyr (~2400 arter) og knelere (~3100 arter) er svært omfattende og vil i utgangspunktet måtte vurderes på et høyere taksonomisk nivå enn enkeltarter. Miljødirektoratet legger derfor til grunn at enkeltarter i disse gruppene kan risikovurderes som del av familier, underfamilier eller slekter (der antallet arter er for høyt til at hver enkelt kan risikovurderes individuelt).

Biologisk mangfold er definert som mangfoldet av økosystemer, arter og genetiske variasjoner innenfor artene, og de økologiske sammenhengene mellom disse komponentene, jf. naturmangfoldloven § 3 bokstav c. Artenes overlevelsessevne under norske forhold, mulig påvirkning på økosystemer og andre arter, og risiko ved eventuelle følgeorganismer/blindpassasjerer, må fremgå av vurderingen av risiko for uheldige følger for biologisk mangfold. Artsdatabankens metode og kriteriesett for miljørisikovurdering av fremmede organismer dekker i stor grad det som bør vektlegges i en vurdering av uheldige følger for biologisk mangfold, og kan benyttes som et utgangspunkt. I den grad det kan påvirke risikoen, må også sannsynligheten for at insektene og edderkoppdyrene sprer seg utenfor terrariene de skal holdes i, trekkes inn. Dersom det er spesielle tiltak eller begrensninger som vil påvirke risikoen de ulike artene utgjør, må dette fremgå. Eksempler kan være om det er ulik risiko ved innførsel avhengig av hvor organismene importeres fra, eller om det er forskjeller i risiko mellom ulike kjente underarter eller populasjoner innen den aktuelle arten.

Miljødirektoratet ber om at risikoen for uheldige følger for naturmangfoldet vurderes ut fra et 50-års-perspektiv, eller fem generasjoner for arter med generasjonstid på mer enn 10 år. Dette tilsvarer det tidsperspektivet Artsdatabanken benytter.

Dersom noen av artene vil være særlig påvirket av klimaendringer utover det angitte tidsperspektivet, skal dette angis men ikke inngå i vurderingen av risiko. Også kjente effekter på økosystemtjenester skal fremgå av vurderingen, selv om dette ikke er en del av vurderingen av risiko for uheldige følger for biologisk mangfold. Dersom det fremkommer opplysninger om at uttaket av en art kan ha negative effekter på biologisk mangfold i eksportlandet, skal også dette oppgis i rapporten, men ikke inngå som en del av risikovurderingen.

Risikovurderingsrapporten skrives på engelsk med et norsk sammendrag. Vi ber om at rapporten leveres innen 1. mai 2016. Vi viser for øvrig til samhandlingsavtalen mellom Miljødirektoratet og VKM og samarbeidsavtalen mellom VKM og Artsdatabanken.

Bakgrunnsdokument som er relevant for oppdraget

Jan Ove Rein, 2008, Forslag til arter innen gruppene Scorpiones, Uropygi, Amblypygi og Solifugae som kan være unntatt fra søknadsplikten i ny forskrift om innførsel av landlevende virvelløse dyr ("Positivliste").

Engelsk oversettelse:

Assessment of risks to Norwegian biodiversity from the import and keeping of terrestrial arachnids and insects

Background

A number of species of invertebrates are currently imported to Norway for private keeping as pets or for other purposes. The import of invertebrates requires a permit under the Regulation on alien species pursuant to the Norwegian Nature Diversity Act. Organisms listed in Annex II to the regulation are, however, exempted from the permit requirement (see appendix 1 to this letter of assignment).

As a basis for processing applications, the Norwegian Environment Agency needs assessments of the risk of adverse impacts on biodiversity stemming from the import and keeping of currently imported species of insects and arachnids that are not listed in annex II to the regulation.

Terms of reference

- 1) The Norwegian Environment Agency requests the Norwegian Scientific Committee for Food Safety (VKM) to undertake an assessment of the risks of negative impacts on biodiversity in Norway stemming from the import and keeping of the following arachnids:
 - Tarantulas: All species within the genus *Brachypelma* (approximately 20 species), as well as the species *Aphonopelma albiceps* and *Aphonopelma pallidum*
 - Scorpions: All species within the genera *Pandinus* and *Heterometrus*
- 2) Further, the Norwegian Environment Agency requests an assessment of the risks of negative effects on biodiversity in Norway from the import of the following taxa in relation to their potential future exemption from import permit requirements:
 - Theraphosidae - Tarantulas - species not included above or in appendix 1 to this letter of assignment
 - Phasmatidae - Stick insects
 - Mantodea - Mantis

Due to the high number of species within the taxa mantis (~3100) and stick insects (~ 2400) the evaluation of these groups will have to be conducted on a higher taxonomic level than species level. Consequently, risk assessments of species within these groups may be conducted at the family, subfamily or genus level (in cases where a high number of species prevents individual risk assessments).

The Norwegian Nature Diversity Act defines biodiversity as the variability among ecosystems and species, intraspecies genetic variation and the ecological relationships between ecosystem components. Issues to be included in the assessment of the risks of negative impacts on biodiversity are:

- Species survivability under Norwegian conditions
- Possible impacts on ecosystems and other species

- Possible risks caused by the introduction of harmful “hitchhiker organisms”, including pathogens and parasites

The Norwegian Biodiversity Information Centre’s methodology for assessing environmental risks resulting from alien organisms largely covers the issues stated above and may be used as the starting point for the assessment. In addition, the likelihood of escape or release of the organisms (e.g. from terraria) should be included in the risk assessment. Possible precautionary measures, such as excluding import from certain areas or excluding certain subspecies or populations, should also be included in the report.

The time frame for the risk assessment of adverse impacts on biodiversity should be 50 years or 5 generations for organisms with a generation time of more than 10 years.

In cases where taxa are likely to affect ecosystem services and/or may be particularly affected by climate change beyond the specified time frame, this should be stated in the report. Furthermore, any known negative effects on biodiversity of the exporting country resulting from the harvest of a species being assessed should be stated in the report. The above factors should, however, not be included as a part of the actual risk assessment.

The risk assessment report should be written in English with a summary in Norwegian. The report should be finalized before May 1, 2016. For more details on the assignment, we refer to the written agreements on cooperation between The Norwegian Environment Agency and VKM, and between VKM and The Norwegian Biodiversity Information Centre.

Relevant background document

Jan Ove Rein, 2008, Forslag til arter innen gruppene Scorpiones, Uropygi, Amblypygi og Solifugae som kan være unntatt fra søknadsplikten i ny forskrift om innførsel av landlevende virvelløse dyr (“Positivliste”).

Saksansvarlige i Miljødirektoratet: Esten Ødegaard, prosjektleder artsseksjonen
Bjarte Rambjør Heide, seksjonsleder artsseksjonen

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleder

Esten Ødegaard
prosjektleder

Kopi til:
Klima- og
miljødepartementet

Postboks 8013 Dep 0030 OSLO

Vedlegg

- 1 Arter som i forskrift om fremmede organismer er unntatt fra kravet om tillatelse ved innførsel